

SIVISTYSLAUTAKUNTA

(Hallinto, Perusopetus, Lukiokoulutus, Kansalaisopisto, Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, Liikunta- ja nuorisopalvelut sekä Varhaiskasvatus)

Keskeiset tapahtumat vuonna 2023 sekä suunnitelmakaudelle 2024–2025

Kuntalain mukaan kuntien tulee pyrkiä edistämään asukkaidensa hyvinvointia. Terveystalolaki velvoittaa kuntia valmistelevaan vuosittain raportin sekä kerran valtuustokaudessa laajemman hyvinvointikertomuksen valtuustolle. Kevään aikana valmistui Tohmajärven kunnan vuoden 2022 hyvinvointiraportti. Hyvinvointikertomus eli hyvinvointiraportti on tiivis asiakirja, joka toimii ennen kaikkea johtamisen työvälineenä, poliittisen päätöksenteon tukena sekä strategiatyön ja suunnittelun ja sen toimeenpanon perustana. Vuosittaisessa hyvinvointiraportissa tarkastellaan edellisen vuoden toteutuneita hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen keinoja. Raportissa tarkastellaan myös kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä ja niihin vaikuttaneita tekijöitä vuodelta 2022. Hyvinvointiraportti 2022 pitää sisällään päivitettyä indikaattoritietoa saatavilla olleiden hyvinvoinnin- ja terveyden tilastojen osalta.

Toiminnassa on toteutettu ja pyritään loppuvuonna toteuttamaan talousarvion toiminnallisia tavoitteita, jotka on osittain johdettu laajemmasta hyvinvointisuunnitelmasta. Kesäkuussa järjestetty Potsiviikko onnistui hyvin ja muun muassa Katri Helenan konsertti oli loppuunmyyty. Oheistapahtumatkin kiinnostivat hyvin yleisöä läheltä ja kaukaa: tapahtumissa oli osallistujia todistettavasti useilta eri paikkakunnilta. Tapahtumat vahvistivat toimeliasta ja toteuttavaa kuntabrändiä.

Vuonna 2023 on sivistystoimessa kiinnitetty huomiota henkilöstön määrään ja laatuun. Varhaiskasvatuksessa palkattiin alkuvuonna kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa vakinaisesti ja valmistauduttiin tulevaan palkkaamalla kaksi varhaiskasvatuksen sosionomia vakinaisesti. Ryhmäavustajia hyödynnetään lisäresurssina vuonna 2023. Perusopetuksessa vakinaistettiin koulunkäynninohjaajia. Opettajien rekrytointien yhteydessä arvioitiin tulevien vuosien opettajatarvetta syntyneiden lasten ja nykyisten oppilaiden määrän sekä tuen tarpeiden näkökulmasta. Liikunta- ja nuorisotoimeen palkattiin vakinaiseen työsuhteeseen vapaa-aikakoordinaattori.

Tohmajärven kunnan ruoka- ja siivouspalvelut siirtyivät 1.1.2023 alkaen Polkka Oy:lle. Ajalla 1-6/2023 ulkoiset toimintamenot ovat olleet – 4 522 204 euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että sivistystoimen ulkoisen toimintakatteen osalta aiemmin sisäisesti ostettujen palveluiden siirryttyä ulkoisiksi toimintamenoiksi ulkoiset menot ovat kasvaneet huomattavasti verrattuna edellisen vuoden talousarvioon. Ulkoisten ja ruoka- ja siivouspalveluiden kustannusten on arvioitu olevan vuonna 2023 noin 835.900 euroa. Osavuosiraportin 1-6 osalta kulut toteutuivat hyvin budjetoidun mukaan.

Hallinto

Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto

Tilivelvollinen: lautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Hallinnon tehtävänä on hoitaa sivistystoimen hallintoa ja näin tukea sivistystoimen eri toimintoja niiden perustehtävissä.

Toiminnan sisältö

Koulutoimiston hallintohenkilöstö vastaa sivistyslautakunnan kokousasioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta, talousarvion valmistelusta ja sen toimeenpanosta, valtionosuuslaskelmista ja

tilastoinnista, koulukuljetuksista ja monista henkilöstöhallintoon liittyvistä tehtävistä. Hallinnossa koordinoidaan kunnassa tehtävää terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

1. Painopiste: Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen (kuntastrategia / hyte-suunnitelma)

Tavoite: Kunnan hyte-ryhmän säännöllisen toiminnan vakiinnuttaminen ja eri hallinnonalojen osallistaminen hyte-työhön.

Tavoitetaso: Kunnan hyte-ryhmä kokoontuu vuoden aikana vähintään neljä kertaa.

Mittari: Kokousten lukumäärä

Toteuma: Ei toteutunut. Henkilöstömuutosten vuoksi hyte-ryhmän kokoontuminen ei järjestynyt kevään aikana, mutta syksyn aikana on tarkoitus kokoontua säännöllisesti.

2. Painopiste: Kuntalaisten osallistaminen ja aktivointi (kuntastrategia / hyte-suunnitelma)

Tavoite: Järjestetään hyte-seminaari, johon osallistetaan myös kuntalaisia

Tavoitetaso: Seminaariin osallistuu vähintään 20 kuntalaista

Mittari: Osallistuneiden määrä

Toteuma: Ei toteutunut. Tarkoitus on järjestää syksyllä hyte-teemainen tilaisuus yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Talous	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 6/2023	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	29 895	8 814	4 560	3 725	-4 254
Ulkoiset toimintakulut	-188 516	-203 056	-170 760	-120 270	32 296
Toimintakate	-158 621	-194 242	-166 200	-116 545	28 042
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-97 097	-113 702	-16 858	-46 543	96 844
<i>Nettomenot</i>	<i>-255 718</i>	<i>-307 944</i>	<i>-183 058</i>	<i>-163 088</i>	<i>124 886</i>
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0

Perusopetus

Perusopetus, Iltapäivätoiminta

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Kaikille peruskoulun oppilaille annetaan mahdollisuus oppimiseen, henkiseen kasvuun ja terveen itsetunnon kehittymiseen niin, että heillä on peruskoulun päätettyään hyvä yleissivistys sekä opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot. Lisäksi kouluissa tuetaan määrätietoisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Toiminnan sisältö

Kunnassa on yksi yhtenäiskoulu ja yksi alakoulu. Maiju Lassilan yhtenäiskoulussa on luokat 1–9 ja Tikkanen alakoulussa luokat 1–6.

Jokainen koulu laatii vuosittain oman työsuunnitelmansa, johon kirjataan tarkemmin koulun toiminta kyseisen lukuvuoden aikana. Työsuunnitelma sisältää koulukohtaisia painopistealueita ja erityisteemoja. Kaikkien alakoulujen jatkuvana ja keskeisenä painopistealueena on tapakasvatus ja hyvien tapojen korostaminen. Maiju Lassilan osalta kevään 2023 aikana korostui koulutilojen parempi hyödyntäminen suunnitelmallisesti ja nykyisen opetussuunnitelman mukainen pedagogiikka, jonka oppimisympäristö ja sen ympärillä oleva liikunta- ja kulttuuriympäristö mahdollistaa. Poikkihallinnollista yhteistyötä tehtiin mm. Maiju Lassilan koulun valinnaisryhmien ja museoalueen kesken kehittämällä Nymanin taloon pakopeli, jota voidaan tarjota alueella kesäaikaan turisteille.

Maiju Lassilan koulussa aloitti syksyllä 2022 maahanmuuttajaoppilaita varten valmistavan opetuksen ryhmä. Ryhmän opetus jatkui myös kevätlukukaudella 2023. Oppilaita valmistavassa opetuksessa oli 8. Syyslukukaudella valmistavan opetuksen oppilaat siirtyvät perusopetuksen oppilaiksi integroituina perusopetuksen ryhmiin, mikäli tilanne pysyy toukokuun kaltaisena oppilasmäärien osalta. Valmistavan opetuksen osalta kokonaistilanne voi vaihdella hyvinkin nopeasti.

Valtuustoaloitteesta liikkeelle lähtenyt koulutsempparin tehtävä jatkui kevätlukukauden loppuun 2023 saakka omana rahoituksena. Jatkossa koulupäivän aikaiseen opiskelijoiden ja oppilaiden hyvinvointiin panostetaan palkkaamalla aiempaa enemmän erityisopettajia eikä koulutsempparia seuraavalle syksylle ole mahdollista palkata. Erityisopettajien palkkaamiseen on saatu hankerahoitusta.

Syyslukukauden osalta menot perusopetuksessa saattavat olla budjetoitua suuremmat. Sijaisuuksiin ei oltu budjetoitu euroja, vaikka käytännössä sijaiskulut normaalissa toiminnassa ovat keskimäärin 15-30 prosenttia henkilöstön palkkakuluista. Kausittain ilmestyvät virukset flunssineen ja mahatauteineen aiheuttavat säännöllistä sijaisten tarvetta. Toinen budjettiin vaikuttava asia on aloittaneiden seiskaluokkien ryhmät, joita on yksi enemmän kuin aiemmin, johtuen taito- ja taideaineiden opetuksen ryhmäkokojen enimmäismääriä. Toisaalta hillitsemme menoja sijoittamalla valo-oppilaat integroituina perusopetuksen ryhmiin, sillä heitä on tällä hetkellä Tohmajärvellä vähemmän kuin kevätlukukaudella.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Iltapäivätoimintaa järjestetään lukuvuonna 2022–2023 kunnan omana toimintana Maiju Lassilan koulussa ja Tikkanen koulussa. Maiju Lassilan koulussa iltapäivätoiminta järjestetään yhteistyössä Tohmajärven ev.lut. seurakunnan kanssa. Aamupäivätoimintaa järjestetään Maiju Lassilan koulussa. Apip-toiminta on perusopetuslain määrittelemää toimintaa ja sen vuoksi jatkossa siitä vastaavat koulun rehtori ja koulunjohtaja aiemman varhaiskasvatuksen päällikön sijaan.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Talousarviovuonna 2023 koulujen toiminnassa korostuu hyvinvointipainotus. On tärkeää keskittyä oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseen ja kehittämiseen. Myös henkilökunnan hyvinvoinnista huolehditaan. Erityisesti kouluterveyskyselyn tuloksissa esiin nousseet huolenaiheet huomioidaan kaikessa koulujen toiminnassa.

1. Painopiste: Yhteisöllisyys ja osallisuus (hyte-suunnitelma)

Tavoite: Uuden koulun ensimmäisinä vuosina on tärkeää seurata ja arvioida, kuinka toimintakulttuuri on kehittynyt. Vuosien 2021 ja 2022 kyselyiden jälkeen on tärkeää, että myös kolmantena peräkkäisenä vuonna seurataan kehitystä samankaltaisen kyselyn muodossa kuin kahtena aiempina vuonna.

Tavoitetaso: Kysely toteutettu.

Mittari: Toteutui/ei toteutunut

Toteuma: Tavoite ei toteutunut. Kysely toteutetaan syyslukukauden loppupuolella aiempien vuosien tapaan.

2. Painopiste: Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen (kuntastrategia)

Tavoite: Oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelman päivittäminen ja oppilashuollon kehittäminen

Tavoitetaso: Oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelma hyväksytty sivistyslautakunnassa

Mittari: Suunnitelma hyväksytty lautakunnassa

Toteuma: Tavoite ei toteutunut. Suunnitelmaa työstetään maakunnan kuntien ja hyvinvointialueen kanssa osin yhteistyössä ja hyväksytään lautakunnassa syksyn aikana.

3. Painopiste: Terveet elintavat: päihteiden käyttöä saadaan vähennettyä (hyte-suunnitelma)

Tavoite: Kouluilla järjestetään ehkäisevän päihdetyön teemapäiviä/tilaisuuksia ja opetushenkilöstöä koulutetaan.

Tavoitetaso: Perusopetuksessa järjestetään vähintään kaksi ehkäisevän päihdetyön teemapäivää/tilaisuutta. Vähintään kolme työntekijää käy Ehyt ry:n järjestämän Ehkäisevän päihdetyön osaaja-koulutuksen.

Mittari: Järjestettyjen teemapäivien ja koulutetun henkilökunnan lukumäärä.

Toteuma: Osittain toteutunut. Kaksi teemapäivää järjestettiin kevätlukukaudella oppilashuollon, koulutsempparin ja etsivän nuorisotyön toimesta. Päihdetyön osaaja-koulutukseen on tarkoitus osallistua syyslukukauden aikana.

Talous	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 6/2023	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	298 207	479 127	277 990	133 593	-144 397
Ulkoiset toimintakulut	-3 701 496	-3 883 208	-4 260 360	-2 380 142	1 880 218
Toimintakate	-3 403 289	-3 404 081	-3 982 370	-2 246 549	1 735 821
Sisäiset toimintatuotot	782	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-652 285	-702 507	-262 620	-123 262	139 358
<i>Nettomenot</i>	<i>-4 054 792</i>	<i>-4 106 588</i>	<i>-4 244 990</i>	<i>-2 369 811</i>	<i>1 875 179</i>
Poistot ja arvonalentumiset	-78 385	-78 385	-77 700	-38 871	38 829

Lukiokoulutus

Lukiokoulutus

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Lukiokoulutusta järjestämällä opiskelijoille pyritään antamaan laaja yleissivistys sekä riittävät tiedolliset ja taidolliset valmiudet jatko-opintoja varten.

Toiminnan sisältö

Lukio toimii yksisarjaisena. Lukiossa on noin 50 opiskelijaa. Yhteistyötä tehdään maakunnan lukioiden ja erityisesti Kiteen lukion kanssa. Yhteistyötä on konkreettisesti opetuksessa ja eri hankkeissa tapahtuvaa yhteistyötä. Yhteistyötä tehdään myös uuden lukiolain hengessä korkea-asteen kanssa. Pedagogisesti lukio pyrkii tarjoamaan opiskelijoille valmiuksia opiskella sähköisissä ympäristöissä, sekä valmistamaan heitä sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin.

Tohmajärven lukiossa on noin neljännes maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita. Maailmanpoliittinen tilanne on suuri kysymysmerkki lukion kansainvälisille suhteille erityisesti itärajan suuntaan. Tällä hetkellä yhteistyötä Venäjälle ei tehdä, mutta opiskelijoita on otettu ja otetaan jatkossakin, ellei tähän tule valtakunnallisia muutoksia. Syksyllä 2023 lukiossa aloittaa 5 kielitaustaista opiskelijaa. Syksyn aikana on tarkoitus selvittää Finest Future-opiskelijatuonnin mahdollisuutta osana lukiomarkkinointia. Tästä on jo

myönteisiä kokemuksia mm. Kiteellä. Finest Futuren kautta Suomeen tulee opiskelijoita jo monille muillekin paikkakunnille. Yhteensä yli 60 kuntaa on mukana Finest Future-opiskelijatuonnissa.

Lukiossa kokoontui lähes viikoittain hyvinvointikahvila. Toimintaa jatketaan myös syksyllä 2023. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

1. Painopiste: Hyvinvointia edistävät lähipalvelut (kuntastrategia)

Tavoite: Paikkakunnan lukion on tärkeää olla houkutteleva oppilaitos niin muualta tuleville kuin myös tohmajärveläisille nuorilla. Erityisen tärkeäksi oman lukion vetovoimaisuus muodostuu silloin, jos kansainvälisten opiskelijoiden tulo Tohmajärven lukioon syystä tai toisesta estyisi.

Tavoitetaso: Vähintään 70 % valitsee Tohmajärven lukion.

Mittari: Tohmajärven lukion opiskelupaikaksi valinneiden prosenttiosuus paikkakunnalta lukioon lähtevistä nuorista.

Toteuma: Ei toteutunut. Tavoitteen toteutuminen jäi kiinni yhdestä kotipaikkakunnan nuoresta. Ikäluokka oli varsin pieni.

2. Painopiste: Lasten hyvinvoinnin tukeminen (kuntastrategia) ja terveiden elintapojen sekä mielen hyvinvoinnin tukeminen (hyte-suunnitelma)

Tavoite: Etsivän nuorisotyön kanssa toteutettava lukiolaisten hyvinvointikahvila luo osaltaan yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia lukiolaisille.

Tavoitetaso: Hyvinvointikahvila järjestetään viikoittain (pl. lomat, koeviikot ja yo-kirjoitukset)

Mittari: Toteutuneiden kertojen lukumäärä.

Toteuma: Toteutui. Hyvinvointikahvila kokoontui 16 kertaa. Viisi suunniteltua kahvilatapaamista peruuntui sairastumisen tai retkien vuoksi.

Talous	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 6/2023	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	34 969	23 391	10 500	13 045	2 545
Ulkoiset toimintakulut	-562 559	-592 820	-644 360	-343 695	300 665
Toimintakate	-527 590	-569 429	-633 860	-330 650	303 210
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0		0
Sisäiset toimintakulut	-61 321	-51 805	-25 180	-10 735	14 445
<i>Nettomenot</i>	<i>-588 911</i>	<i>-621 234</i>	<i>-659 040</i>	<i>-341 385</i>	<i>317 655</i>
Poistot ja arvonalentumiset	-37 831	-37 831	-37 830	-18 760	19 070

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto

Tilivelvollinen: kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja

Toiminta-ajatus

Kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuden elinikäiselle oppimiselle, joka edistää tasa-arvoa, kehittymistä, hyvinvointia, aktiivista kansalaisuutta ja monikulttuurisuutta. Kansalaisopistoissa järjestettävät kurssit tuovat yhteen eri-ikäisiä ihmisiä ja motivoivat heitä huolehtimaan terveydestään ja hyvinvoinnistaan. Juuri näitä asioita hyvinvointisuunnitelmassa painotetaan. Tutkimusten mukaan kansalaisopisto tuottaa opiskelijalle opittujen asioiden lisäksi myös laajempia hyötyjä ja siksi koulutusinvestoinnit palautuvat rahassakin mitattuina moninkertaisina takaisin kuntiin.

Toiminnan sisältö

Tohmajärven kansalaisopisto järjestää pääasiassa aikuisille suunnattua, tutkintoon johtamatonta opetusta paikallisiin sivistystarpeisiin. Opetus tapahtuu 18 työpisteessä eri puolilla kuntaa, lähinnä kunnan omistamissa tiloissa. Opetuksen hoitaa n. 35 sivutoimista tuntiopettajaa, joista suurin osa on paikkakuntalaisia. Eri kursseja on tarjolla noin 100, jossa mukana yleisöluentoja.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

1. Painopiste: Terveiden elintapojen ja mielenhyvinvoinnin tukeminen. (hyte-suunnitelma)

Tavoite: Hyvinvointiaiheisen luennon järjestäminen, joka motivoi tarkastelemaan omia elintapoja ja kenties muuttamaan niitä.

Tavoitetaso: Luento toteutuu.

Mittari: Kyllä/ei.

Toteuma: Toteutui. Keväällä toteutui Kehdosta hautaan - ikääntymisen ilot ja surut –luentosarja.

2. Painopiste: Osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksen jakaminen. (kuntastrategia)

Tavoite: Tilaisuuksiin tai tapahtumiin jalkautuminen, joissa kohdataan ja kuullaan kuntalaisia.

Tavoitetaso: Osallistuminen kahteen eri tilaisuuteen tai tapahtumaan.

Mittari: Tilaisuuksien/tapahtumien lukumäärä, johon osallistuttu.

Toteuma: Ei toteutunut. Toteutuu syksyllä.

Talous	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 6/2023	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	33 156	43 469	47 760	28 551	-19 209
Ulkoiset toimintakulut	-183 239	-216 454	-220 860	-134 416	86 444
Toimintakate	-150 083	-172 985	-173 100	-105 865	67 235
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	1 200	1 200
Sisäiset toimintakulut	-56 734	-78 810	-63 006	-24 131	38 875
<i>Nettomenot</i>	<i>-206 817</i>	<i>-251 795</i>	<i>-236 106</i>	<i>-128 796</i>	<i>107 310</i>
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjastopalvelut, Kulttuuripalvelut, Museot

Tilivelvollinen: kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja

Toiminta-ajatus

Kirjastopalvelut

Kirjastopalvelut edistävät yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjastoon kaikki ovat tervetulleita.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritoimi edistää, tukee ja järjestää kulttuuripalveluita. Kulttuuri nähdään tärkeänä sivistyksen- ja hyvinvoinnin lähteenä.

Toiminnan sisältö

Kirjastopalvelut

Kirjaston toiminnan sisältönä on monipuoliset kokoelmat ja kirjastopalveluiden saavutettavuus lähipalveluna sekä kotipalvelun ja kirjastoauton avulla. Omatoimikirjaston avulla palvelut ovat käytettävissä laajemmin aukioloaikojen ulkopuolella. Kirjastot valmistautuvat myös tulevaan valtakunnalliseen e-kirjastoon, jossa on tarjolla enemmän aineistoja kuin tähän asti olemme voineet tarjota.

Kirjaston rooli on tukea oppilaiden koulu- ja vapaa-ajalla tapahtuvaa lukemista. Myös aikuisten monilukutaitoa pitää vahvistaa, jotta he pärjäävät entistä enemmän digitalisoituvassa yhteiskunnassa.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritoiminnalla on runsaasti positiivisia vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin, sosiaaliseen elämään ja erilaisten taitojen oppimiseen. Koulupäivän aikaan toteutettava kulttuurikasvatussuunnitelma tarjoaa elämyksiä koululaisten päivään, kunkin luokka-asteen sisältöjen mukaisesti. Tohmajärvi kuuluu Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston ja tekee yhteistyötä maakunnan eri kulttuuritoimijoiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Kirjastopalvelut

1. Painopiste: Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen yhdessä vietetyn ajan ja yhteisten kokemusten kautta. (kuntastrategia)

Tavoite: Perheiden päivän viettäminen kirjastossa järjestämällä lukemiseen liittyvä tapahtuma.

Tavoitetaso: Tapahtuma toteutuu.

Mittari: Kyllä/ei.

Toteuma: Toteutui. Toukokuussa toteutettiin Perheiden ilta, jossa oli mukana kirjaston lisäksi mm. Lape-hanke, musiikkiopisto, MLL ja seurakunta. Illan teemana oli lukeminen.

2. Painopiste: Terveiden elintapojen edistäminen ehkäisevän päihdetyön kautta. (hyte-suunnitelma)

Tavoite: Kirjanäyttelyn kokoaminen päihdeviikolla.

Tavoitetaso: Näyttely toteutuu.

Mittari: Kyllä/ei.

Toteuma: Ei toteutunut. Toteutuu syksyllä.

Kulttuuripalvelut

1. Painopiste: Terveiden elintapojen edistäminen paikallisen luonnon kautta ja mielenhyvinvointia taiteellisten elämysten kautta. (hyte-suunnitelma)

Tavoite: Äänitaidepolun opasmateriaalin koostaminen, joka mahdollistaa reitin omatoimisen kiertämisen sekä työpajojen toteuttamisen koululaisille.

Tavoitetaso: Opasmateriaali saadaan tehtyä.

Mittari: Kyllä/ei.

Toteuma: Toteutui. Äänitaidepolku avautui kesän kynnyksellä ja siihen on jaossa oppaita mm. kirjastolla.

2. Painopiste: Monipuolisen tapahtuma- ja kulttuurielämän toteuttaminen. (kuntastrategia)

Tavoite: Kuntataiteilijoiden hakeminen heti alkuvuodesta, jolloin toteutusaikaa on pidempi jakso.

Tavoitetaso: 1-4 taiteilija tai työryhmän löytäminen. Vähintään yhden taiteilijan valinta.

Mittari: Valittujen taiteilijoiden/työryhmien lukumäärä.

Toteuma: Toteutui. Alkuvuodesta valittiin 4 kuntataiteilijaa, lähes kaikkien sisällöt ovat jo toteutuneet.

3. Painopiste: Osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksen jakaminen. (hyte-suunnitelma)
Monipuolisen tapahtuma- ja kulttuurielämän toteuttaminen. (kuntastrategia)

Tavoite: Maksuttoman teatteriesityksen tai –matkan järjestäminen.

Tavoitetaso: Tapahtuma toteutuu.

Mittari: Kyllä/ei.

Toteuma: Ei toteutunut. Toteutuu syksyllä.

Talous	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 6/2023	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	3 484	8 023	5 600	17 345	11 745
Ulkoiset toimintakulut	-321 400	-337 277	-343 665	-182 095	161 570
Toimintakate	-317 916	-329 254	-338 065	-164 750	173 315
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-37 106	-37 285	-20 053	-14 581	5 472
<i>Nettomenot</i>	<i>-355 022</i>	<i>-366 539</i>	<i>-358 118</i>	<i>-179 331</i>	<i>178 787</i>
Poistot ja arvonalentumiset	-1 377	-2 278	-1 380	-1 567	-187

Liikunta- ja nuorisopalvelut

Liikunta ja ulkoilu, Nuorisotoimi, Etsivä nuorisotyö, Nuorisovaltuusto

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi luo edellytyksiä kaikkien kuntalaisten liikunnan harrastamiseen tarjoamalla liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa ja kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä eri toimialojen kesken.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi tarjoaa ja luo edellytyksiä lasten ja nuorten kasvua, elämänhallintaa ja kansalaisvalmiuksia tukevalle vapaa-ajantoiminnalle sekä parantaa lasten ja nuorten elinoloja.

Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa ja auttaa alle 29-vuotiaita nuoria sellaisen palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorille varhaista tukea vahvistaen nuorten valmiuksia päästä elämässä eteenpäin. Yksittäisten nuorten ja nuorten ryhmien tukemisen lisäksi etsivällä nuorisotyöllä on myös muu yhteiskunnallinen tehtävä – tuoda palveluiden ulkopuolella olevien nuorten ääni kuuluviin, tehdä näkyväksi palveluvajeita ja niitä yhteiskunnan tukiverkon rakoja, joista nuoret voivat pudota.

Toiminnan sisältö

Liikunta- ja nuorisotoimen tehtävien järjestämisestä vastaavat liikunnan-, nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajat. Toimintoja järjestetään yhteistyössä eri järjestöjen ja yhteisöjen kanssa sekä kunta- että maakuntatasolla.

Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä nuorten työpajapalvelut ja etsivä nuorisotyö ja muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.

Nuorisotoimen toimintaan kuuluu nuorisotilojen ylläpitäminen, nuorisotapahtumien ja toiminnan järjestäminen, nuorisotoiminnan edellytysten ja mahdollisuuksien luominen sekä lasten ja nuorten kasvu- ja elinoloihin vaikuttaminen (nuorisovaltuusto, paikallinen, alueellinen ja moniammatillinen yhteistyö).

Liikuntatoimi vastaa ulko- ja sisäliikuntapaikkojen ylläpidosta. Palveluja ostetaan kunnan tekniseltä toimelta ja ulkoisilta tuottajilta mm. kumppanuussopimuksilla. Liikuntatoimi järjestää yhdessä koulujen kanssa koululaisliikuntatapahtumia ja kesäisin lasten uimakoulutoimintaa sekä yhdessä nuorisotoimen kanssa liikuntapainotteisia retkiä ja tapahtumia. Liikuntatoimi osallistuu omalta osaltaan terveystoiminnan kehittämiseen ja järjestämiseen sekä toiminnallaan ennaltaehkäisee kuntalaisten liikkumattomuudesta aiheutuvia haittoja ottaen huomioon myös erityisryhmät. Liikuntatoimi tukee urheiluseuroja/urheilijoita toiminnallisesti ja taloudellisesti.

Talousarviovuoden aikana kilpailutetaan latujenhoito siten, että latukoneella tehtävät ladut hankitaan yksityiseltä toimijalta ja kunnan liikuntapaikkahoitaja hoitaa tulevina talvina kelmalla tehtävät ladut. Investointirahalla hankittiin moottorikelkka ja kärry.

Hyväksi havaittu terveyttä ja hyvinvointia tukeva ikäihmisten liikkumaan kannustava uintikortti-järjestely jatkuu myös vuonna 2023 entistä vahvemmin, sillä kunta maksaa vuonna 2023 kokonaan ikäihmisten uintikortin. Iäkkäämpien kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi tehdään työtä myös erinäisten liikuntaryhmien ja tapahtumien muodossa.

Liikuntatoimi jakaa vuosittain avustuksia paikallisille urheilutoimijoille. Avustusten myöntämisen perusteet tullaan vuoden 2023 aikana päivittämään. Päivittämisessä huomioidaan erityisesti se, että avustukset paitsi tukisivat myös ennen kaikkea aktivoisivat paikallisia toimijoita järjestämään terveyttä ja hyvinvointia tukevaa toimintaa mahdollisimman kattavasti koko kunnan alueella ja mahdollisimman laajasti eri ikäisille kuntalaisille.

Liikuntapalveluissa siirryttiin alkuvuonna sähköiseen Julius-järjestelmään salikorttien osalta. Julius-ohjelmaa hyödynnettiin myös liikunta- ja nuorisotoimen järjestämien retkien ilmoittautumiseen ja maksamiseen. Järjestelmä on saanut pääosin myönteistä palautetta, mutta muutamia kehitystarpeitakin on havaittu ja niitä on tiiviillä aikataululla ratkottu kunnan ja ohjelmistokehittäjän sekä Meitan ja lukitusjärjestelmistä vastaavan yrityksen kanssa. Rajapintojen rakentaminen ja ohjelman käyttöönotto Meitan alueella on aiheuttanut budjetoitua enemmän lisäkustannuksia. Yhteistyöllä Julius kuitenkin vaikuttaa hyvältä järjestelmältä moniin eri tarpeisiin. Sitä voidaan hyödyntää salikorttien lisäksi mm. Tapahtumien ja tilojen varaamiseen ja osallistumisten maksamiseen. Julius käyttää Paytrail-maksuliikennejärjestelmää ja jatkossa siihen voitaneen liittää myös henkilökuntaetu E-passilla maksaminen.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

1. Painopiste: Liikunnallisen elämäntavan lisääminen kaikissa ikäryhmissä (hyte-suunnitelma)
Tavoite: Kuntosalilla siirrytään sähköiseen varausjärjestelmään ja kulunvalvontaan sekä saada tietoa kävijämääristä ja käyttöajankohdista.

Tavoitetaso: Järjestelmän käyttöönotto ja tilastostatistiikan kerääminen

Mittari: Järjestelmä otettu käyttöön ja tilastotietoa kävijämääristä saatu kerättyä.

Toteuma: Toteutui.

2. Painopiste: Liikunnallisen elämäntavan lisääminen kaikissa ikäryhmissä ja yhteisöllisyys ja osallisuus (hyte-suunnitelma)

Tavoite: Liikunta-avustusperiaatteiden päivitys. Päivitetään siten, että avustuksen kannustavat entistä enemmän paikallisia toimijoita järjestämään liikunnallista toimintaa.

Tavoitetaso: Avustusperiaatteet hyväksytyt sivistyslautakunnassa

Mittari: Hyväksytty / ei hyväksytty

Toteuma: Ei hyväksytty. Päivitetään syksyn aikana.

3. Painopiste: Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen (kuntastrategia), mielen hyvinvointi sekä osallisuus ja yhteisöllisyys (hyte-suunnitelma)

Tavoite: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen

Tavoitetaso: Suunnitelma päivitetään siten, että se vastaa kuntastrategian ja hyte-suunnitelman painopisteitä ja tavoitteita. Suunnitelmaa laadittaessa henkilöstö, viranhaltijajohto ja poliittiset luottamushenkilöt ovat mukana. Aasukkaat, asiakkaat, lapset ja perheet otetaan mukaan tiedon tuottamiseen, palvelujen suunnitteluun ja niiden toimivuuden ja hyödyllisyyden suunnitteluun.

Mittari: Suunnitelma hyväksytty sivistyslautakunnassa.

Toteuma: Ei toteutunut. Päivitetään syksyn aikana.

Talous	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 6/2023	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	50 008	71 137	46 600	61 969	15 369
Ulkoiset toimintakulut	-324 269	-418 087	-462 060	-282 047	180 013
Toimintakate	-274 261	-346 950	-415 460	-220 078	195 382
Sisäiset toimintatuotot	205	4 210	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-170 416	-185 970	-162 585	-79 055	83 530
<i>Nettomenot</i>	<i>-444 472</i>	<i>-528 710</i>	<i>-578 045</i>	<i>-299 133</i>	<i>278 912</i>
Poistot ja arvonalentumiset	-64 870	-74 390	-67 020	-36 889	30 131

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen hallinto, Lasten päiväkotihoido, Lasten perhepäivähoito, Muu lasten päivähoito, Esiopetus, Erityisvarhaiskasvatus, LAPE-muutosohjelma

Tilivelvollinen: varhaiskasvatuksen päällikkö

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus tarjoaa monipuolisia varhaiskasvatuspalveluita lapsiperheille ja vastaa lasten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja erityisvarhaiskasvatuksen tarpeisiin sekä tukee perheitä kasvatustehtävässä ja vanhemmuudessa. Varhaiskasvatuksen kysyntään vaikuttavat perheiden yksilöllinen palvelutarve ja elämäntilanne, subjektiivinen päivähoito-oikeus, lastensuojelun ja erityisvarhaiskasvatuksen tarve sekä mahdollinen maahanmuutto. Varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssit mitoitetaan lain määräämällä tavalla.

Toiminnan sisältö

Varhaiskasvatusta tarjotaan Käenpesän ja Tikkanan päiväkodissa, ryhmäperhepäiväkoti Keijukassa, Kemien esiopetusryhmissä sekä perhepäivähoitajien omissa kodeissa. Vuorohoitoa tarjotaan ryhmäperhepäiväkoti Keijukassa. Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana on Tohmajärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatuksen toiminnan keskiössä on pedagogisesti painottuva opetus, kasvatus ja hoito.

Tohmajärven kunta on valikoitunut satunnaisotannassa mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun vuosina 2021-2024, jossa koeryhmään kuuluville 5-vuotiaille lapsille tarjotaan maksutonta esiopetusta. Päätökset lasten koeryhmään kuulumisesta on tehnyt opetus- ja kulttuuriministeriö. Lähes kaikki kunnan esiopetuksessa olevat lapset ovat mukana kokeilussa. Kunnalla on velvollisuus järjestää esiopetusta kaikille 6-vuotiaille lapsille. Esiopetus on perheille maksutonta ja lapsen osallistuminen on velvoittavaa. Esiopetusta tarjotaan Sivistyskeskus Ahjossa Kemien esiopetusryhmissä ja Tikkanan päiväkodissa. Käenpesän päiväkodissa esiopetusta tarjottiin 06/2023 saakka. Kunta järjestää ilmaisen kuljetuksen, jos matka esiopetukseen on vähintään kolme kilometriä. Esiopetuksessa noudatetaan Tohmajärven kunnan esiopetussuunnitelmaa ja kaksivuotista esiopetussuunnitelmaa. Tavoitteena on, että lapset omaksuvat esiopetuksen aikana perusopetukseen vaadittavat perustaidot ja -tiedot. Esiopetusta on noin 19 tuntia viikossa ja vähintään 700 tuntia lukuvuodessa. Esiopetukseen osallistuu 66 lasta ja varhaiskasvatukseen 77 lasta (raportti 10/2022).

Kansaneläkelaitos myöntää lasten kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tuen, jotka maksetaan varhaiskasvatuksen tulosalueen määrärahoista.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

1. Painopiste: Perheiden hyvinvoinnin edistäminen (kuntastrategia).

Tavoite: Lasten ja perheiden tuen tarpeiden tunnistaminen ja varhainen puuttuminen.

Tavoitetaso: Yhteistyö hyvinvointialueen perhepalveluiden kanssa on säännöllistä ja riittävää, hyvinvointineuvola kokoontuu vähintään 6 kertaa toimintavuoden aikana.

Mittari: Hyvinvointineuvolan yhteistyöpalaverit toteutuivat x kertaa.

Toteuma: Toteutui 4 kertaa kaudella 1-6/2023.

2. Painopiste: Lasten ja huoltajien osallisuuden kehittäminen ja vahvistaminen (Hyte-suunnitelma).

Tavoite: Vahvistaa osallisuutta varhaiskasvatuksessa

Tavoitetaso: Huoltajien kohtaaminen esimerkiksi vanhempainiltojen, juhlien tms. tapahtumien muodossa vähintään kolme kertaa toimintakauden aikana.

Mittari: Osallisuutta lisääviä tapahtumia järjestettiin x määrä.

Toteuma: Toteutui kolme kertaa kaudella 1-6/2023.

3. Painopiste: Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen (kuntastrategia), Terveiden elintapojen edistäminen ehkäisevän päihdetyön kautta (Hyte-suunnitelma).

Tavoite: Varhaiskasvatushenkilöstöä koulutetaan tunnistamaan ja tukemaan perheitä ennalta ehkäisevän päihdetyön koulutuksellisin keinoin.

Tavoitetaso: Vähintään kaksi työntekijää käy Ehyt ry:n järjestämän Ehkäisevän päihdetyön koulutuksen.

Mittari: Koulutukseen osallistuneiden henkilöiden lukumäärä.

Toteuma: Toteutui osittain. Osallistuneita yksi henkilö.

4. Painopiste: Terveet elämäntavat (Hyte-suunnitelma). Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen (kuntastrategia).

Tavoite: Lasten terveyden edistäminen käynnistämällä hampaiden harjauskoulu.

Tavoitetaso: Luodaan toimivat rakenteet ja toimintatavat säännölliseen hampaiden harjauskoulun toteuttamiseen yhteistyössä hyvinvointialueen suun terveydenhuollon kanssa.

Mittari: Harjaukoulun toteutus esiopetuksessa toimintakauden aikana/ ei toteutunut
Toteuma: Hampaiden harjaukoulun toteutus esiopetuksessa kaudella 1-6/2023.

Talous	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 6/2023	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	192 530	260 335	110 530	161 563	51 033
Ulkoiset toimintakulut	-1 850 794	-1 816 003	-2 089 350	-1 079 539	1 009 811
Toimintakate	-1 658 264	-1 555 668	-1 978 820	-917 976	1 060 844
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-351 868	-387 250	-172 098	-84 092	88 006
<i>Nettomenot</i>	<i>-2 010 132</i>	<i>-1 942 918</i>	<i>-2 150 918</i>	<i>-1 002 068</i>	<i>1 148 850</i>
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TOT 1-6/2023	TOT %
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	160 948	321 553	126 040	58 655	46,5
MAKSUTUOTOT	200 889	164 920	183 000	96 428	52,7
TUET JA AVUSTUKSET	266 197	396 093	154 500	248 353	160,7
MUUT TOIMINTATUOTOT	14 215	11 729	40 000	16 357	40,9
TOIMINTATUOTOT	642 249	894 295	503 540	419 793	83,4
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-4 856 088	-5 009 159	-5 122 400	-2 795 589	54,6
PALKAT JA PALKKIOT	-3 923 162	-4 052 910	-4 173 900	-2 264 996	54,3
HENKILÖSIVUKULUT	-932 926	-956 249	-948 500	-530 593	55,9
ELÄKEKULUT	-792 505	-818 415	-800 700	-445 401	55,6
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-140 421	-134 834	-147 800	-85 192	57,6
PALVELUJEN OSTOT	-1 411 724	-1 450 260	-2 077 925	-1 107 584	23,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-400 570	-283 516	-271 455	-153 081	56,4
AVUSTUKSET	-148 402	-146 928	-149 500	-59 612	39,9
MUUT TOIMINTAKULUT	-315 490	-577 042	-570 135	-406 338	71,3
TOIMINTAKULUT	-7 132 274	-7 466 905	-8 191 415	-4 522 207	55,2
TOIMINTAKATE	-6 490 025	-6 572 610	-7 687 875	-4 102 414	53,4